

BỘ CÔNG THƯƠNG CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Số: **11117**/BCT-KH

V/v trả lời chất vấn của
Đại biểu Quốc hội Võ Thị
Dung

Hà Nội, ngày **19** tháng 11 năm 2012

Kính gửi:

- Đại biểu Võ Thị Dung;
- Đoàn Đại biểu Quốc hội Thành phố Hồ Chí Minh;
- Trưởng đoàn Đại biểu Quốc hội Thành phố Hồ Chí Minh.
(Thông qua Đoàn Thư ký kỳ họp)

Bộ Công Thương nhận được chất vấn của Đại biểu gửi tới theo Văn bản số 169/SYCV-KH4 và 170/SYCV-KH4 ngày 12 tháng 11 năm 2012 của Vụ Công tác đại biểu-Văn phòng Quốc hội với nội dung như sau:

X1. *“Tình hình hàng hóa mất vệ sinh an toàn thực phẩm và kinh doanh hóa chất sản xuất công nghiệp lẫn lộn với hóa chất dùng trong chế biến lương thực, thực phẩm chưa được quản lý chặt chẽ, còn nhiều bất cập, gây bức xúc trong nhân dân. Đề nghị Bộ trưởng cho biết trách nhiệm và giải pháp của Bộ Công Thương đối với lĩnh vực này trong thời gian tới như thế nào? Đến bao giờ thì cử tri và nhân dân có thể an tâm đối với tình trạng này?”*

X2. *Cử tri lo lắng tiến trình gia nhập tổ chức thương mại thế giới (WTO) của Việt Nam đã tiến gần đến việc bãi bỏ rào cản thuế quan đối với hàng hoá ngoại nhập. Tuy nhiên, vẫn còn rào cản về kỹ thuật sản xuất hàng hoá và chất lượng hàng hoá, trong lúc ưu thế để cạnh tranh ở lĩnh vực này Việt Nam còn nhiều bất cập, hạn chế.*

Cử tri đề nghị Bộ trưởng cho biết với trách nhiệm của mình, Bộ trưởng đã phối hợp với các Bộ, ngành, địa phương để hoàn thiện các tiêu chuẩn kỹ thuật và tiêu chuẩn vệ sinh an toàn thực phẩm phù hợp với các quy định quốc tế để bảo vệ thị trường nội địa và người tiêu dùng như thế nào? Và lộ trình hoàn thiện các tiêu chuẩn này đến nay đã đạt được kết quả ra sao?

Bộ Công Thương xin được trả lời Đại biểu như sau:

Về vấn đề thứ nhất

Hiện nay tình trạng kinh doanh các chất phụ gia thực phẩm, chất hỗ trợ chế biến không rõ nguồn gốc, không đảm bảo chất lượng; việc sử dụng trái mục đích, trái phép một số loại hóa chất thường dùng trong công nghiệp vào mục đích bảo quản, chế biến thực phẩm (ướp, tẩm, làm khô bằng hóa chất) gây mất an toàn thực phẩm diễn biến khá nghiêm trọng, ảnh hưởng xấu đến an toàn sức khỏe người tiêu dùng.

Hiện có khoảng 23 nhóm phụ gia thực phẩm với 337 chất, bao gồm cả hương liệu được phép sử dụng, hơn 90% lượng tiêu thụ tại thị trường trong nước phải nhập khẩu với khoảng 20 công ty chuyên nhập khẩu chính ngạch từ

các nước Mỹ, Pháp, Thụy Sĩ, Thái Lan, Indonesia và đặc biệt là Trung Quốc (chiếm khoảng 30% tổng số phụ gia nhập khẩu). Trên thực tế, số phụ gia thực phẩm được nhập khẩu chính ngạch chỉ đáp ứng được một phần nhu cầu sản xuất, tiêu dùng của người dân.

Theo phân công của Chính phủ, Bộ Công Thương có trách nhiệm chỉ đạo lực lượng Quản lý thị trường kiểm tra, kiểm soát và xử lý các vi phạm pháp luật trong hoạt động thương mại trên thị trường. Từ đầu năm 2012 tới nay, Bộ đã ban hành 11 văn bản chỉ đạo lực lượng Quản lý thị trường cả nước kiểm tra, xử lý các vi phạm về vệ sinh an toàn thực phẩm; tổ chức hơn 20 đoàn công tác kiểm tra về vệ sinh an toàn thực phẩm của Bộ và có 362 đoàn kiểm tra vệ sinh an toàn tại các địa phương.

Về kết quả, đã xử lý 6.481 vụ vi phạm vệ sinh an toàn thực phẩm với số tiền xử phạt vi phạm hành chính lên đến 31 tỷ đồng, tịch thu tiêu hủy hàng hóa vi phạm trị giá gần 43 tỷ đồng. Một số vụ sử dụng hóa chất cấm để sản xuất, kinh doanh thực phẩm gây bức xúc dư luận xã hội như: phát hiện hàng loạt cơ sở chế biến sậy, tằm măng bằng lưu huỳnh với số lượng thu giữ lên tới 25 tấn, kết quả phân tích cho thấy hàm lượng lưu huỳnh vượt hàng trăm lần so với tiêu chuẩn mà tổ chức y tế thế giới khuyến cáo; vụ cơ sở sản xuất snack bim bim tại Hà Nội sử dụng 1,2 tấn đường cyclamat không rõ nguồn gốc, cấm sử dụng trong chế biến thực phẩm; vụ vận chuyển gần 1 tấn lòng lợn đã tẩm hóa chất bốc mùi hôi thối với mục đích làm vô xúc xích và lạp xường tại Hà Nội; vụ sử dụng đường hóa học cyclamat trong 22460 túi sữa đậu nành tại Thái Bình....

Mặc dù đạt được một số kết quả nêu trên, tuy nhiên công tác kiểm tra, kiểm soát còn nhiều bất cập bởi một số nguyên nhân:

- Công tác đảm bảo vệ sinh an toàn thực phẩm, theo quy định của Luật An toàn thực phẩm được phân công cho các Bộ ngành khác nhau nên không phải lúc nào cũng có sự phối hợp chặt chẽ trong việc kiểm tra, xử lý vi phạm, cụ thể:

Bộ Y tế có trách nhiệm quản lý an toàn thực phẩm trong suốt quá trình sản xuất, sơ chế, chế biến, bảo quản, vận chuyển, xuất khẩu, nhập khẩu, kinh doanh đối với phụ gia thực phẩm, chất hỗ trợ chế biến thực phẩm, nước uống đóng chai, nước khoáng thiên nhiên, thực phẩm chức năng và các thực phẩm khác theo quy định của Chính phủ; quản lý an toàn thực phẩm đối với dụng cụ, vật liệu bao gói, chứa đựng thực phẩm trong quá trình sản xuất, chế biến, kinh doanh thực phẩm thuộc lĩnh vực được phân công quản lý.

Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn có trách nhiệm quản lý an toàn thực phẩm trong suốt quá trình sản xuất, thu gom, giết mổ, sơ chế, bảo quản, vận chuyển, xuất khẩu, nhập khẩu, kinh doanh đối với ngũ cốc, thịt và các sản phẩm từ thịt, thủy sản và sản phẩm thủy sản, rau, củ, quả và sản phẩm rau, củ, quả, trứng và các sản phẩm từ trứng, sữa tươi nguyên liệu, mật ong và các sản phẩm từ mật ong, thực phẩm biến đổi gen, muối và các nông sản thực phẩm khác theo quy định của Chính phủ; quản lý an toàn thực phẩm đối với dụng cụ,

vật liệu bao gói, chứa đựng thực phẩm trong quá trình sản xuất, chế biến, kinh doanh thực phẩm thuộc lĩnh vực được phân công quản lý.

Bộ Công Thương có trách nhiệm quản lý an toàn thực phẩm trong suốt quá trình sản xuất, chế biến, bảo quản, vận chuyển, xuất khẩu, nhập khẩu, kinh doanh đối với các loại rượu, bia, nước giải khát, sữa chế biến, dầu thực vật, sản phẩm chế biến bột và tinh bột và các thực phẩm khác theo quy định của Chính phủ; quản lý an toàn thực phẩm đối với dụng cụ, vật liệu bao gói, chứa đựng thực phẩm trong quá trình sản xuất, chế biến, kinh doanh thực phẩm thuộc lĩnh vực được phân công quản lý.

- Luật Chất lượng sản phẩm hàng hóa quy định việc quản lý chất lượng hàng hóa thuộc thẩm quyền của Bộ Khoa học và Công nghệ; người kiểm tra phải là Kiểm soát viên chất lượng; Đoàn kiểm tra chất lượng phải có ít nhất 50% là Kiểm soát viên chất lượng.

- Nhiều loại hóa chất nhập khẩu nhưng bị sử dụng sai mục đích dẫn tới việc khó kiểm tra, kiểm soát do không thuộc thẩm quyền của lực lượng Quản lý thị trường.

Để đảm bảo an toàn thực phẩm cho người dân, giải pháp trong thời gian tới là:

- Bộ Công Thương tiếp tục chỉ đạo lực lượng Quản lý thị trường cả nước chủ động hoặc phối hợp với các lực lượng chức năng kiểm tra, kiểm soát chặt chẽ từ trung ương đến địa phương ngăn chặn, phát hiện và xử lý đối với các hành vi vi phạm trong lĩnh vực vệ sinh an toàn thực phẩm. Bên cạnh đó, rà soát, sửa đổi bổ sung các bất cập đối với các văn bản quy phạm pháp luật liên quan; làm tốt công tác tuyên truyền, vận động các tổ chức, cá nhân có hoạt động kinh doanh đúng quy định pháp luật.

- Nâng cao vai trò của các tổ chức, đoàn thể, nhân dân: Phối hợp chặt chẽ với các hiệp hội, doanh nghiệp và các tổ chức xã hội, bảo vệ người tiêu dùng trong công tác đấu tranh phòng chống các hành vi vi phạm trong lĩnh vực vệ sinh an toàn thực phẩm.

- Tăng cường kiểm tra, xử lý vi phạm trong lĩnh vực ghi nhãn hàng hóa. Việc ghi nhãn hàng hóa theo quy định tại Nghị định 89/2006/NĐ-CP ngày 30 tháng 8 năm 2006 của Chính phủ giúp người dân hiểu rõ xuất xứ hàng hóa, tên hàng hoá, tên và địa chỉ của tổ chức, cá nhân chịu trách nhiệm về hàng hoá và xuất xứ hàng hoá để từ đó lựa chọn những mặt hàng có chất lượng đảm bảo.

- Tăng cường phối hợp kiểm soát hàng Trung Quốc nhập khẩu vào Việt Nam qua đường tiểu ngạch; hoàn thiện việc xây dựng mô hình điểm về quy trình kiểm tra, kiểm soát chất lượng vệ sinh an toàn thực phẩm bằng các thiết bị kiểm tra nhanh và xe chuyên dụng tại Chi cục Quản lý thị trường một số tỉnh nhằm tăng cường năng lực kiểm tra hàng kém chất lượng, không đảm bảo vệ sinh an toàn thực phẩm.

- Về phía người tiêu dùng, trước hết cần nâng cao kiến thức nhận biết thực phẩm kém chất lượng, từ chối sử dụng và mạnh dạn tố giác với cơ quan chức

năng các hành vi buôn bán, sản xuất hàng hoá không đảm bảo vệ sinh an toàn thực phẩm để tự bảo vệ quyền lợi của chính mình và góp phần ổn định thị trường hàng hóa trong nước.

- Tăng cường công tác quản lý nhà nước về hóa chất, ngăn chặn việc nhập khẩu và sử dụng hóa chất sai mục đích.

Bộ Công Thương hy vọng rằng với sự quyết tâm của Bộ Công Thương, sự chung tay góp sức của cộng đồng sẽ giúp cho hoạt động của Quản lý thị trường trong lĩnh vực này ngày một tốt hơn, tình trạng hàng hoá không đảm bảo vệ sinh an toàn thực phẩm sẽ sớm được đẩy lùi.

Về vấn đề thứ hai

Theo các Hiệp định chúng ta đã ký kết khi trở thành thành viên của WTO trong đó có Hiệp định Hàng rào kỹ thuật trong thương mại (Hiệp định TBT) quy định: *“D. Đối với các tiêu chuẩn, cơ quan tiêu chuẩn hóa phải thoả thuận đối xử đối với các sản phẩm có nguồn gốc từ bất kỳ nước thành viên của WTO không kém thuận lợi hơn như đã thoả thuận đối với các sản phẩm cùng loại khác được sản xuất trong nội địa và các sản phẩm từ bất kỳ nước nào khác. E. Cơ quan tiêu chuẩn hóa phải đảm bảo rằng các tiêu chuẩn không được soạn thảo, chấp thuận hoặc áp dụng với quan điểm hoặc nhằm tạo ra những cản trở không cần thiết cho thương mại quốc tế”*. Do đó, khi xây dựng các hàng rào kỹ thuật phi thuế quan chúng ta cần tuân thủ điều kiện trên, các sản phẩm nhập khẩu và sản phẩm của Việt Nam sản xuất cùng chủng loại đều phải tuân thủ tiêu chuẩn và quy chuẩn kỹ thuật được ban hành, không có sự phân biệt đối xử.

Với chức năng nhiệm vụ của được giao, trong thời gian vừa qua Bộ Công Thương đã chủ động, tích cực trong các vấn đề xây dựng hệ thống quy chuẩn dựa trên các điều kiện hợp pháp thuộc ngành Công Thương. Tính đến nay, các Bộ đều đã xây dựng các thông tư quy định về quản lý hàng hoá nhóm 2 thuộc trách nhiệm của Bộ mình quản lý.

Để phục vụ cho các mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội giai đoạn 2011-2015, Thủ tướng Chính phủ đã phê duyệt đề án TBT giai đoạn 2 (Quyết định số 682/QĐ-TTg ngày 10 tháng 5 năm 2011) với mục tiêu thực hiện các chính sách vĩ mô trong phát triển kinh tế - xã hội và bảo vệ quyền lợi chính đáng của người tiêu dùng. Hoàn thiện cơ sở pháp lý và hệ thống các biện pháp kỹ thuật trong thương mại góp phần kiểm soát chất lượng hàng hoá sản xuất và nhập khẩu bảo đảm an toàn cho người, động vật, thực vật, bảo vệ môi trường và tiết kiệm năng lượng.

Thực hiện Quyết định số 682/QĐ-TTg, Bộ Công Thương đã có Quyết định số 5563/QĐ-BCT ngày 26 tháng 10 năm 2011 phê duyệt kế hoạch triển khai thực hiện với các nội dung chính như: hoàn thiện hệ thống tiêu chuẩn, quy chuẩn và các biện pháp kỹ thuật trong thương mại; xây dựng và áp dụng cơ chế kiểm soát chất lượng hàng hoá từ xa, cảnh báo nhanh đối với các thị trường trọng điểm hoặc tiềm năng; xây dựng phương án tự bảo vệ; hỗ trợ doanh nghiệp áp dụng các biện pháp kỹ thuật nâng cao hiệu quả sản xuất kinh doanh và thúc đẩy xuất khẩu, nhập khẩu.

Đối với nguyên liệu, sản phẩm thực phẩm sản xuất trong nước và nhập khẩu, yêu cầu bảo đảm an toàn vệ sinh thực phẩm luôn là tiêu chí hàng đầu để kiểm soát chất lượng hàng hóa nhằm đảm bảo sức khỏe của người tiêu dùng. Theo Luật An toàn thực phẩm, Bộ Y tế được giao trách nhiệm xây dựng và ban hành các quy chuẩn kỹ thuật quốc gia về chỉ tiêu và mức giới hạn an toàn đối với sản phẩm thực phẩm; dụng cụ, vật liệu bao gói, chứa đựng thực phẩm, Bộ Công Thương là cơ quan phối hợp trong việc xây dựng và tổ chức thực hiện nhiệm vụ này. Thực hiện trách nhiệm được phân công tại Luật An toàn thực phẩm và các văn bản quy phạm pháp luật khác, Bộ Công Thương đã chủ động, tích cực cùng Bộ Y tế xây dựng và ban hành nhiều quy chuẩn lý thuật quốc gia liên quan để đảm bảo chất lượng an toàn vệ sinh thực phẩm.

Về quản lý hoạt động kinh doanh hóa chất sản xuất công nghiệp và hóa chất sử dụng trong chế biến thực phẩm

Theo tiết (b) khoản 2, Điều 62, Luật An toàn thực phẩm, Bộ Y tế được giao trách nhiệm “quản lý an toàn thực phẩm trong suốt quá trình sản xuất, sơ chế, chế biến, bảo quản, vận chuyển, xuất khẩu, nhập khẩu, kinh doanh đối với phụ gia thực phẩm, chất hỗ trợ chế biến thực phẩm...”, Bộ Công Thương thực hiện chức năng kiểm tra kiểm soát hàng hóa lưu thông trên thị trường. Thực hiện trách nhiệm được phân công tại Luật An toàn thực phẩm và các văn bản quy phạm pháp luật khác, Bộ Công Thương đã chủ động, tích cực cùng Bộ Y tế tiến hành nhiều đợt thanh kiểm tra trên thị trường cũng như các cơ sở sản xuất chế biến thực phẩm thông qua các đợt kiểm tra định kỳ, đợt xuất nhằm khắc phục việc sử dụng hóa chất, phụ gia trong sản xuất kinh doanh thực phẩm vi phạm các quy định về an toàn vệ sinh thực phẩm như đã nêu ở vấn đề thứ nhất.

Bộ Công Thương xin cảm ơn Đại biểu và Đoàn Đại biểu Quốc hội Thành phố Hồ Chí Minh đã quan tâm đến vấn đề trên./.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Chủ nhiệm Văn phòng Quốc hội;
- Bộ trưởng, Chủ nhiệm VPCP;
- Vụ Công tác đại biểu-Văn phòng Quốc hội;
- Lãnh đạo Bộ;
- Cục QLTT;
- Lưu: VT, KH (2b).

BỘ TRƯỞNG

Vũ Huy Hoàng